По конфіскаті. — Наклад другии!

Ч. 131. Львів, середа 2. серпня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 1500 М
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 100 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 100 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоґи 200 М. Між новинками і в редакційній части 300 М., на першій стороні 400 М. За дрібні оголошення 20 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 60 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Вічний клопіт. Дрібна фракція польського сойму — „Клюб конституційної праці", що в останніх часах стала язичком в боротьбі між лівицею і правицею та своїм хамелеонським становищем продовжила европейської слави польську крізу аж на цілі два місяці, виступила перед кількома днями з „дискретним" внесенням в польському соймі такого змісту: „Взивається уряд, щоби негайно, а на всякий випадок перед покінченням праці теперішнього сойму, предложив проєкт закона про воєвідську самоуправу, головно у воєвідствах з мішаним населенням".

Це внесення останніх Моґіканів, колись сильної краківської й східно-галицької консерви та тзв. міської демократії має всі признаки якоїсь невиразної каптурової політики. Сторонньому глядачеви важко зорієнтуватися, до яких саме воєвідств має відноситися намірена самоуправа. Правда, у внесенню говориться, що до воєвідств „з мішаним населенням", але польська оптимістична статистика каже, що всі воєвідства, над якими володіє польський суверенний сойм, мають мішане і перемішане населення, як і всі краї на схід від німецько-австрійської границі.

Після цеї замітки не маємо наміру з нашої точки погляду спинюватися над цим внесенням. Звернемо тільки увагу на відгомін, який найшло внесення „Клюбу конституційної праці" на сторінках краківського „Часу", який вважається органом тієї фракції. „Час" вважає згадане внесення „дискретним" і „нечувано оглядним" та заключує, що воно відноситься до „кресових воєвідств", а в першу чергу до Сх. Галичини. Ця справа — по словам „Часу" — „є дуже трудна до належитого управильнення, бо має дві сторони, що остають в колізії з собою. З одного боку мусить бути справа так поставлена, аби в мішаних воєвідствах не наступило покривдження і пригнічення польського населення, що давно там осіло і має за собою найсвятійші права до розвою; з другого боку треба тямити про те, що маємо до діла із справою, яку пильно слідять на заході і дуже успішно проти нас визискують. Полагода тої справи мусить наступити в порозумінню з великодержавами, заступленими в Найвищій Раді, коли питання приналежности окраїнних земель (Сх. Галичини, а також Литви) має вже раз зійти з порядку дня і має бути розвязаною не провізорично згідно з нашими бажаннями. Загально відомо, що головно що до Східної Галичини оголошення нами соймових виборів могло би бути дуже критичною датою в міжнароднім розвою червоноруської справи. Мусимо виминути протест і заборону Найвищої Ради, а виминути його можемо тоді, коли зуміємо управильнити наше відношення до непольських народностей. То вже буде квестією пертрактацій з Анґлією і Францією, аби тоді добути їх згоду на вибори на територіях офіціяльно не признаних досі Польщі Найвищою Радою. Від того, яке прийняття найде в соймі (внесення „Клюбу конст. праці") залежить дальша доля значної частини нашої вітчини".

Ось так дивиться на цю вічно клопітливу справу орґан краківських консерватистів. Не маючи свободи вислову, здержуємося з нашою оцінкою цього „дискретного" внесення, котра й так є пророчисто відома.

З усякими письменними замітками в справі допомогової акції в користь „Голодної України" і українських еміґрантів в Польщі, хай наше жіноцтво звертається до „Союза Українок" у Львові вул. Рутовського ч. 22. (Народний Дім).

По той бік добра і зла.

I. Українство.

Занепад життя на Вел. Україні. — У. К. П. — Кооперація. — Закриття робітничих клюбів. — Українська Академія Наук. — Хори й театри. — Українська Інтеліґенція.

Загальний занепад економічного й громадянського життя в цілій федерації відбився фатально й на українстві. Без формального розвязання перестали існувати такі могутні орґанізації як „Селянська спілка" і партія есерів. З инших партій лишилися лише члени без центру й леґального орґану. Частина їх увійшла в одиноку українську партію У. К. П. яку поки що уряд толерує. Партія знаходиться під пильним поліційним доглядом. Що правда, має вона кількох депутатів у зїзді рад і одного відпоручника в уряді, себто Виконкомі Зїзду Рад, але сі люде позбавлені впливу на маси, за свою опозиційність можуть бути кожньої хвилі притягнені не до суду, але прямо за тюремні крати, а звідтам у конверту. Проти самої партії ведеться шалена нагінка в пресі, на членів її дивлятьсь як на державних зрадників і попихачів Винниченка. Від коли закрито партійний часопис партія не розвивається. Членів буде maximum 15.000, між сим коли К П (б) У начисляє їх до 200.000. В урядовій партії Ураїнці не мають ніякого впливу.

Друга найсильніща українська орґанізація - кооперація також основно знищена. Центральні всеукраїнські союзи, як от „Дніпросоюз" розвязані та почасти втілені в урядові ґуберніяльні кооперативні спілки. На їх місці повстав новий союз „Вукопспілка", де мають перевагу комуністи, в найкращім разі байдужі до потреб українства. В останнім часі поширюютьсь чутки, що уряд звертатиме давним кооперативам їх майно, але то ще музика майбутнього. Деякі спілки, як от видавнича коперетива „Рух" у Харкові відновили діяльність, але ізза недостачі фондів ледво дихають. Тепер закладається Всеукр. Союз видавничих кооперативів, але Українці матимуть у ньому не більше третини голосів. З огляду на загальний брак грошевих знаків (хоч у державі є їх в обігу грубі тріліони) поки - що навіть думати не можна про видання нових книжок. Крамниці займаються лише купном - продажю давніщих видань. З закордоном обмін не наладжений.

Українські товарнства дуже пошкодовані. Позакривано навіть робітничі клюби, що веґетували по більших містах. Орґанізація нових українських товариств на чисто національній основі дуже утруджена майже неможлива, бо уряд зараз запідозрить у них гнізда петлюрівщини, а тим самим контреволюції. Навіть сходини у приватнім помешканю небезпечні, бо за ними слідкують шпіони. Панує засада: молчать не разсуждать!

Леґально істнують лише наукові й співочі товариства (хори). Київська Українська Академія Наук істнує, але не розвивається, наукових праць не може друкувати по пляну, бо орґани влади раз-у-раз забирають їй папір, зовсім безправно. Академічні пайки дуже малі, до того одержується їх неправильно, з одної платні годі вижити, так що вчені мусять шукати иншого заробітку, або й зовсім покидають наукову працю, що рішучо не оплачується. Уряд кривим оком дивиться на всяку науку, особливо коли вона йде в розгіз із комуністичними доктринами.

Краще розвиваються хори (переважно державні), хоча й вони не вільні від переслідувань. Все таки несуть вони в найдальші закутини краю рідну пісню й тим виконують велику національну роботу. Російські хори зовсім не можуть з ними конкурувати.

Театри за те сильно підупали. Держава наложила й на них свою важку руку. Взяла театральні трупи на свій злиденний етат. Теком виготовив списи пєс, які можна грати, а яких не вільно, театрам поприділювано будинки і грай, акторе, хоч тобі в кишках грає голод, розважай публіку, дармо не заваджай, аґітуй, або лахміття пакуй. Для більшої пропаґанди замовила „теком" переклади революційних драм, але вони не мають успіху на сцені. Актори примушені грати старий етноґрафічний репертуар і всякі ґопакедії ради зборів. Европеізація українського театру, почата Л. Курбасом у Київі, не подобалася владі. Молодому театрови швидко скручено вязи За те маловартні проби колєктивного театру М. Терещенка (в Київі) зараз знайшли прихильних рецензентів. Від актора вимагають віддання пролєтарській справі, горіння і Бог зна чого ще, а внутрішніх кальорій дають йому лише стільки, аби не здох на самій сцені. На провінціональних сценах іде все ще безвартна „побутовщина". Число аматорських кружків по селах також зменшилося, від коли справу роботи на селі віддано в руки Комітетів незаможних селян і Комуністичного Союза молоді. Ті орґани вміють лише викорінювати петлюрівщину: до орґанічної праці вони не здатні. — Театральні студії по містах ледви животіють та розпадаються на очах.

Відрадне одно, що й російські театри з виімком кінових, теж гинуть. М. и. позакривано (мабуть усі) опери, з яких ні одна не була українською.

Кудиж подівалася досить численна українська інтеліґенція, що

підтримувала уряд У. Н. Р.? Частина є на еміграції, бідує але працює й держить прапор української державности. Замітне зближення до Галичан віщує в майбутньому дуже гарні наслідки. Друга частина лишилася в краю, примістилася по всяких установах, працює чи не працює, але сидить тихо, щоби не викликати вовка з ліса. Викриті через Чека заговори проти радян ської влади вирвали з її рядів багато активних робітників. Найуспішнийшу діяльність розвиває учительство.

Совітська Росія.

Воєнні приготовання сов. Росії проти Польщі.

З Москви доносять, що сов. командування червоної армії концентрує на польському кордоні всі війська Тукачевського, четверту і пятнайцяту армію, бригаду броневиків, частину кавалерії Буденного. На польський кордон" вислано також московський зразковий полк стрільців, гордість і красу червоної армії і 30.000 війська инших частин. Командантом назначений Тукачевський.

Проти Румунії вислано майже всі козацькі полки з Харкова і Київа, вислано туди чрезвичайки і 47. піхотну дивізію. Командантом назначено Воцетиста.

Проти Естонії вислано 7. армію під командою Корка. Тільки на фінляндському кордоні воєнних приготовань не робиться.

За війною є Каменев, Риков і Сталін. Проти війни Каленін і Цюрупа. (Рпр.)

Розстріли в Архангельську.

В звязку із політичними заворушеннями в Архангельську большевики розстріляли 70-літнього генерала Муравйова, полковників Мукулинського, Ріхтера, Гандурина, Махоніна, порчн. Єтуганова, Упатова, Борисова, Шилова, князя Андрòнікова, Тузова і инших. Всі висше згадані особи були взяті в в полон перед двома роками і продержані досі в концентраційному таборі. (Рпр.)

Розстріли на Кавказі.

На Кавказі зміцнився большевицький терор. Розстріляно ген. Кляйбальса, ген. Карнева, полков. Розлащева, ротмістра Будева та инших. (Рпр.)

З польських справ.

На передодні ліквідації кабінетної кризи.

Переговори поміж центровими клюбами польського сойму і Вітосом, як представником бльоку лівих партій закінчилися усталенням кандидата на нового польського премієра, на якого по малих торгах згодився і Пілсудскі.

Є ним ректор краківського університету проф. д-р Юліян Гнат Новак. На десятимінутовому засіданню Головної Комісії заявилося за Новаком 240 голосів, то є ціла лівиця, міщанський і католицько-народовий клюби, Німці, Жиди і К. П. К. Проти кандидатури Новка заявилися З. Л. Н. і Х. Д. в силі 184 голосів.

„Слово Польске" довідується, що соймові клюби, які перш за все сфорсували кандидатуру Новака задумують запропонувати йому таких кандидатів на міністрів: закордонні справи — інж. Нарутовіч, фінанси — Ястшембскі, внутр. справ — Камєньскі, освіти — Хлямтач, залізниці — Мариновскі, праця — Даровскі, публичні роботи — Рибіньскі, справедливість — д-р Панек або Дверніцкі, військо — ген. Сосньковскі, почта — Добровольскі або Стесловіч, промисл і торговля — Штрасбургер.

Знаменна інтерпеляція.

Жидівські посли польського сойму внесли до польського міністра військових справ інтерпеляцію, з якої довідуємося таке:

„В суботу дня 8. липня н. р. о 11. год. перед полуднем до містечка Радун в лідському повіті, вступив відділ кавалерії 23. полку гроденських уланів, зложений з 50 жовнірів і 3 старшин, буцім то в ціли вищукання ухилюючоїся від військової служби молоді в поборовому віці, при чому той відділ допустився цілого ряду надужить у відношенню" до жидівського населення того містечка.

Доконана ревізія відбулася в нечуваний і до тепер ніде не практикований спосіб, викликала сильне обурення серед місцевого населення.

На приказ команди жовнірі випровадили майже усіх мущин з помешкань, не жалуючи навіть в багатьох випадках старців і дітей, до збірної токи на площу перед місцевою синагогою, де був уставлений в боєвому наряді машиновий кріс з повною жовнірською прислугою.

Вигнаних Жидів побито уже в їх помешканнях, а відтак ескортуючі їх жовнірі били їх по дорозі буками і прикладами крісів, не поминаючи навіть 75-літнього старця і 14-літних підростків, а в кількох випадках побито навіть жінок.

Декого примушено бігти з піднесеними в гору руками. На збірній точці побила зібраних Жидів ще раз варта, яка приказала усім стояти з піднесеними в гору руками, деяким навіть з камінням в руках.

Були також випадки грабежі склепів і приватних помешкань, забрано біжутерію, ср бло, готівку, папіроски, чоколяду і т. п. Підчас згаданих ексцесів жовнірі зневажили чинно ученого тальмудиста рабіна Ізраеля Маєра Кагана, якого жовнірі стягли з ліжка і хотіли витягти з помешкання, але внаслідок нагальних просьб мешканців, оставили його в спокою. Після переведеної в його помешканню ревізії, бракло срібних ложок і вилків.

На збірній точці держано зібраних там кількасот Жидів під загрозою смерти, доказом чого може послужити факт, що побожнійші почали передсмертну молитву.

По кількагодинному вичікуванню завилися на площі старшини і почали переглядати особисті документи, звільнюючи в результаті усіх задержаних, супроти того, що їхні документи були в порядку.

Щойно около 6 год. по полудни опустив відділ війська містечко, забравши передтим контрибуцію в виді 10 пудів вівса і молока, які громадський війт стягнув з жидівського населення".

Справа православного монастиря в Дубні.

На засіданню польського сойму дня 29. липня обговорювано нагле внесення Л. Н. З. в справі повернення Кармелітам будинку православного монастиря в Дубні з приналежними йому маєтками. Цей будинок, що належав до Кармелітів, передала російська влада в 1890 р. разом з 50 десятинами землі Почаївській Лаврі. Більшістю 152 голосів проти 92 принято внесення. В парі з тим польський сойм ухвалив постанову адміністраційної комісії в справі випрацювання урядом законопроєкту про поворот колишніх римо-католицьких костелів і монастирів, конфіскованих урядами, які брали участь в розборі Польщі.

Закриття варшавського собору.

Розпорядком польських властей закрито бувший православний собор на Сакській площі у Варшаві. Небавом мають початися роботи над його розібранням.

Криза в Італії.

Орляндо творить кабінет.

Аг. Аваса доносить, що Де Нава зрікся місії утворення італійського кабінету. Супроти цего приняв король вдруге на авдієнції Орлянда, котрого запитав, чи не міг би він утворити кабінету в порозумінню з президентом палати Де Ніколя. Орляндо стремить до утворення кабінету пацифікації і бажає зеднати як соціялістів так і нар. демократів та представників правиці. Орляндо обіцяв королеві повідомити його про успіх в протягу дня.

Де Турраті у президента палати.

Де Туратті, одержавши апробату зі сторони своєї партії відбув конференцію з президентом палати Де Ніколя, при чому були присутні Моділяні і генеральний секретар італійської федерації праці Дарагоні.

Соціялісти годяться взяти участь в кабінеті.

Пат. доносить з Риму, що Турратті зложив 29. м. м. перед начальним комітетом соціялістичної партії звіт зі своєї конференції з королем. Трібуна зясовує вислід цеї конференції в цей спосіб: Соціялісти годяться взяти участь в демократичнім уряді. В разі знова колиб їх участь в уряді не була пожадана, соціялісти будуть жадати утворення кабінету, в якого склад не входилиб консервативні. Уряд того рода буде мати по

КЛИМ ПОЛІЩУК.

В сутінку печер святих.

(З хроніки сучасного лихоліття).

З усіх трун підвелися суворі аскетичні лиця й високі руки простягли до нього свої проскурки.

— Віддай тим, що голодні!.. — важким гомоном залунало по всіх печерах і захвилювало мовчазну сутінь.

— Дивні діла твої, Господи, і чудесам Твоїм нема кінця!... — зворушено кликнув отець ігумен і схвильовано припав чолом до холодної підлоги печер. Як великий сніп поруч нього впав і старець Ананій. Свічки у їх руках загасли і навколо них стала мовчазна могильна темрява, в якій далекою зіркою блимає маленький вогник свічки в руках послухача, з якою він відходив в глибинь печер.

Коли-ж отямилися трохи, то встали й помалу стали пробиратися до виходу. Вражені тим, що бачили, не могли вимовити ні одного слова і першим їх словом на дворі, було горяче благання до Бога, аби він простив їх і навчив творити Волю незбагнуту...

А на світанку, як тільки відчинилася брама, ченці бачили невідомого послухача, як він, з низько опущеною головою, вийшов до голодних, що товпилися на подвірю, і роздавав їм великі куснї білого хліба...

VI.

...Як грім з ясного неба, цілком нежданно й негадано впала до монастиря „Комісія збору дорогоцінностей". Враження, яке вона зробила на ченців, було стосотно більше від того, яке зробив у свій час „Науковий огляд"...

Голова Комісії, майже юнак, з ватагою озброєних бородачів увійшов у церкву в годину служби Божої і тут-же відчитав наказ влади, яким наказувалося негайно віддати на руки Комісії всі дорогоцінности монастирські, не вважаючи на їх значіння — ні в минулому, ні в сучасному...

Отець ігумен, вислухавши наказ до кінця, побілів весь, і звертаючись до чудодійного образа Матері Божої, виголосив слізне благання:

— Не попусти нас до зневаги, Мати Божа!...

І слідом за тим, наче буря заревла у монастирській церкві так нестримно заридало черенче братство. Гомін від їх плачу розніcся по всьому монастирському подвірю й докотився до святих печер, де в той час знаходився невідомий. Почувши якийсь дивний гомін, він обережно прихилив до земляної стіни мітлу, якою шойно підмітав прохід між усипальницями преподобників, і став прислухатися. В цей час йому почувся звідкись дивний голос:

— Можеш вийти звідси і йти до останнього!...

Не міг зрозуміти, хто і де говорить... Спершу йому здавалося, що голос походив з вні, десь із глибини печер, але через хвилину відчув його в собі самому. Тоді вже не думаючи нічого і не вагаючися, схопився і побіг до великої церкви.

Протискаючись через чернечі ряди до вівтаря, чув у собі щось таке світле й огненне, чого ще не почував ніколи в свому життю.

— Що сталося? — спитав він якогось ченця.

— Церкву грабують... — крізь сльози відповів той.

— Грабують?! — хрипло вирвалося з його горла і миттю кинувся до вівтаря, де голова комісії вже давав озброєним бородачам якісь розпорядження.

— Як ви смієте?! — скрикнув він до голови. — Не вже ви не знаєте того, що вартість нього золота не в тому, що воно золото?...

— В чьом дело, товаріщ монах? — з ехидною усмішкою повернувся до нього голова.

— Невже ви не знаєте, — кричав він далі, — що найменша дрібниця, яку ви бачите тут, являється свідком віри дідів і прадідів наших?!...

— Скорєє, товаріщ монах! — перебив його голова комісії. — В чьом дело, собственно гаваря...

— Як, ви ще й досі не розумієте?! — спалахнув послухач. — А знаєте ви, що зробив один служитель Божий, коли знайшовся один безумець з прозвищем Арій?...

Голова голосно зареготався й повернувся лицем до іконостаса. Зупинився поглядом на сяючому самоцвітами чудодійному образі Матері Божої і сказав до озброєних бородачів:

— Вот с ентаво начінайте, товаріщі!

— Боже, допоможи мені! — голосно вимовив послухач і з усієї сили вдарив голову кулаком просто в лице.

Той від такої несподіванки захитався й хотів було втікати, але через хвилину прийшов до себе й закричав до озброєних бородачів:

— К аружію, товаріщі! Бунт!...

Аж четверо навалися на послу

пертя соціялістів. Вкінци признано, що присутність в кабінеті представників правиці і соціялістів не є можливою. Туратті заявив, що предложить королеви кандидатуру Орлянда і Де Ніколі, як двох людей, котрі в силі скласти демократичний кабінет.

Заворушення в Равені.

Пат. доносить з Риму: Підчас останніх заворушень в Равені було 200 ранених, з котрих 2 померли. Кілька тисяч дооколичних фашістів зайняло місто. По вулицях увихаються численні державні патрулі. Фашісти зайняли всі редакції радикальних часописів. Дім кооператив, що міститься в історичній палаті Байрона, фашісти здемолювали і підпалили.

Страйк в Римі.

З Риму доносять, що в усіх заведеннях здержано працю. Курсують лише кінні трамваї. Часописи не вийшли. Підчас зборів, скликаних до ботанічного города, часть присутних не могла дістатися до Робітничого дому, з причини за малого місця, тому обкинула камінням кінноту, вислану для береження порядку. Кіннота очистила вулицю. Кілька осіб ранено.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Греція.

Греція хоче зайняти Константинопіль.

Аг. Аваса доносить, що грецький „шарш д'афер“ в Парижі, передав 29. м. м. на „Ке д'Орсай“ ноту, де Греція домагається повновласти зайняти Константинопіль, котрий находиться тепер в руках союзних військ. Нота повідомлює, що грецький уряд хоче ділати в повному порозумінню з союзниками.

Грецька нота до союзників.

„Пті Парізієн“ обговорюючи грецьку акцію на сході пише:

Грецький уряд переслав 27. липня ц. р. всім союзним державам ноту, що супроти неполагодження до тепер справи Сходу, домагається згоди держав на відновлення своєї акції. В недовзі потім прийшла вістка, що в Тракії переводиться концентрація грецьких військ, які мають намір обсадити Константинопіль. Справа вияснилася, коли грецький шарж д'афер в Парижі передав французькому урядови ноту, де Греція домагається згоди зоюзників на заняття Константинополя. Грецький уряд висказав пересвідчення, що окупування Константинополя Грецією було би одиноким способом приневолити Турцію, щоби вона прискорила розвязання конфлікту в Малій Азії. Французький уряд відповів, що такої згоди дати не може. Сподіються, що таку саму відповідь дадуть Італія і Англія.

Концентрація грецького війська.

З Бордо доносять, що Греція свої пляни вже переводить в життя. Греки концентрують 25.000 війська на північ від Сіливрі.

Военні приготовання в Тракії.

„Берл. Тагебл“ доносить з Адріянополя: В Адріянополі і в цілій Тракії можна завважити великі военні приготовання. Грецький уряд заявив кількакратно в останніх часах, що до боротьби між Грецією і Турцією мусить безумовно дійти. Удержується загальне перекднання, що теперішні пересунення військ мають на меті рішити остаточно східне питання. Греція йде тою дорогою тому, що стратила вже надію на рішення цеї справи дорогою дипльоматії. Грецьке населення в Тракії стрічає з одушевленням грецькі війська і жде здійснення велико-грецької ідеї, себто заняття Константинополя.

Охоронні зарядження.

В. Б. К. доносить з Льондону: Два курені полку Рояль-Сюсекс на Мальті, находяться в постійнім поготівлю, щоби в разі потреби відїхати до Константинополя.

Командант окупаційних міжсоюзних військ в Чатальджі.

З Константинополя доносять, що генерал Гарінгтон, командант окупаційних міжсоюзних військ в Константинополі, відїхав до Чатальджі.

Кемаль паша на західній турецькій границі.

Аг. Райтера доносить з Константинополя, що Мустафа Кемаль паша, на першу вістку про грецьку офензиву виїхав з Ангори на західну границю турецької території.

хача й звалили його під свої ноги. Потім схопили його за волося й поволікли по підлозі геть із церкви і так проволікли його через усе монастирське подвіря й запровадили в темний льох „Чека“, де й віддали його на глум і сміх тим, що мали собі втіху з цього...

Ченці монастиря заховалися в сутінку печер святих, щоб не чути й не бачити того, що творилося у їх затишному, споконвіку славному, монастирі Печерському...

VII.

В ділах „Ревтрибуналу“ є один протокол, складений з приводу чинної образи монастирським послухачем голови „Комісії збору дорогоцінностей“, зробленої підчас виконання ним службових обовязків. Зміст протокола приблизно такий:

„На допиті послухач признався, що він не так давно в монастирі і пішов туди з переконання, що справжнє чернече життя є найвищим щеблем того, до чого змагає людство, а в тім і соціялісти. Перед тим, як піти до монастиря, він був одним з визначнійших діячів урядової партії, з якої він пішов самовільно, не повідомовши про те, ні Цека партії, ні своїх товаришів. Будучи в монастирі, запалився гарячим бажанням вислужитися перед монастирським статутом і відразу дав обітницю пильно охороняти печери і так сидів в них аж до смерти. Одначе свідки з молодших ченців казали, що в часи його перебування, майже що-ночі, гинули жертвенні проскурки, які клалися коло „мощей“ преподобників по прадавньому звичаю, а свідки-прочани доповіли, що до них що ранку виходив якийсь стрункий і чорнявий чернець і наділяв усіх тяжко голодних великим куском білого хліба. Імени його в монастирі не знав ніхто, крім ігумена і старця Ананія. Будучи арештовані й допитані, обидва відмовилися назвати його імення. Сам-же він себе також не назвав, а наслідком необережного поводження з ним тюремних наглядачів, несподівано помер, чим і припинилася вся справа“.

Кажуть, що діялося це в престольному городі Київі, Року Божого від народження Ісуса Христа 1922-го, коли над всією Україною панував жах нечуваного Голоду і роспач соток тисяч тих, що вже перестали вірити.

1922 р., літо, Львів.

Чеська преса.

(Огляд за час від 15—24 липня ц. р.)

Статистика Сх. Галичини в польськім освітленню. — „Репатріяція“. — Чехи потерпають за Прикарпатську Україну. — „Приятельське співжиття з Поляками“. — Українське шкільництво в Сх. Галичині.

На статистику населення Східної Галичини, яку помістило тут. польське посольство, появилося в кількох тут. щоденниках українське спростовання, на яке опісля польське посольство помістило отсі пояснення.

„Лідове Лісти“ з дня 19. ц. м. під загол. „Поляки і Східна Галичина“ доносять: Польське посольство просить о помішення слідуючих пояснень. Декотрі часописи принесли справоздання Пресового Бюра місії д-ра Петрушевича, в яких названа місія старається тенденційним зіставленням чисел представити в иншім світлі новий спис населення Східної Галичини. Цілю сього є явне старання брехливим способом переконати тут. круги, що у Східній Галичині находиться 74·4 прц. (4055000) Українців. Се твердження опирає названа місія на фантастичних числах, не знати де, коли і ким переведеного на підставі конкретних даних“. Польське посольство, поминаючи умисно „фальшиву“ польську статистику, щоби безсторонно інформувати круги, користає тут з австр. статистики 1910 р. яка є кождому приступна а на основі якої було у Східній Галичині 61·7 прц. горожан рим. кат. обряду, причім призналося до польської нації 39 прц. і 8, до української 58.9 прц. населення. Мусимо звернути увагу, що цілю австр. політики було викликати у Східній Галичині національне тертя і тому Австрія старалася збільшити штучним способом число українського населення. Тому то та ціла статистика була зіставлена в користь Українців при помочі німецьких урядників; з цілого числа урядництва (59.435) було тільки 24 531 Поляків, отже твердження, що адміністрація була в польських руках, є неправдиве. Без огляду на се признавала також статистика, що майже ціле культурне життя (музеи, бібліотеки, просвітні товариства) є сконцентроване в руках польської інтеліґенції, яка в цьому краю переважає, бо в усіх містах українська інтеліґенція була в меншости, а іменно в містах, що числять понад 5000 населення було 39 прц. Українців. в містах понад 20.000 населення 19 прц. Львів виказує все польську більшість (по віроісповіданню 51 прц. рим. кат., 28 прц. Жидів, а 19 прц. греко-кат., по національности тільки 11 прц. Українців).

Нема Поляка, який не старався би жити мирно з Українцями. Ніхто одначе з Поляків не може зрозуміти, що якась частина Українців заперечує факт, що Східна Галичина не є українською землею, але краєм з мішаним населенням, в якім переважає польська інтеліґенція. Доказом цього є вище подана статистика, а ще більшим величезна участь галицького цивільного польського населення в польсько-українській боротьбі 1918 р. себто в порі, коли польська армія ще не істнувала, а сама війна була власне горожанською війною. Тоді власне самі Українці мали найліпшу нагоду пізнати силу, число і пожертвовання польського горожанства для сього краю.

Подібне пояснення польського посольства, одначе тільки цифрове помістив „Час“ дня 19 цм.

„Трібуна“ з дня 19. ц. м. поміщує в хроніці нотатку під заголовком „добровільна репатріяція Українців до Східної Галичини“. На пропозицію польського посольства позволило чесько-слов. правительство всім Українцям приналежним до Східної Галичини, голоситися добровільно до репатріяції. Це рішення відноситься до членів тзв. [illegible] Бригади, групи ґенер. Кравса, біженців і Команди військових частин Української Армії на Словаччині і Підкарпаттю. Згадані мусять доказати свою приналежність до Східної Галичини. Кошта подорожі аж до границі поносить чеська влада, а звідси дає польське посольство безплатну візу.

„Руде Право“ з дня 23. ц. м. пише: „Український національний рух на Прикарпатській Руси“:

Між українським населенням Прик. Руси шириться пропаганда за прилученням Прик. Руси до України. Це домагання поширює українська еміґрація, а характер його є чисто національний. В останніх часах можна зауважити, що також поміж певною частиною домашньої української інтеліґенції являються симпатії для тих ґадок і що в тій цілі закладається цілий ряд українських орґанізацій, на чолі котрих стоять переважно петлюрівські аґенти. Ціле змагання не є в дійсности нічим иншим, як новим способом творення петлюрівських політичних товариств, щоби на случай потреби відповідно їх ужити.

„Лідове Лісти“ з дня 23. ц. м. подають в вступній статті д-р Яна Бартоша: „Чи можливе є приятельське (пшіятельске) співжиття з Поляками?“ Ся допись писана з Кракова під датою 15 ц. м. Автор статті подає ріжні напрямки польської політики і каже, що одна частина польського, населення є за згодою з Німцями. На чолі тої партії є „теперішній“ начальник держави Пілсудскі, друга одначе старається прийти до порозуміння з Чехами і Москалями. Приклонниками тої групи є також польський посол в Празі Пільц. Автор звертається до приклонників партії клерикальної, яка власне улаштовує тепер здвиг католицьких соколів „Орель“ і пропонує запросити на цей здвиг, який відбудеться в Берні, також Поляків і при тій нагоді порозумітися з братерським народом.

„Чес. Слов. Новіни“ з 16. ц. м. поміщують статтю про українське шкільництво в Східній Галичині: Від хвилі обсади Східної Галичини польськими військами, отже вже три роки, находиться українське шкільництво в тій землі, яку замешкує подавляюча більшість Українців, в стані цілковитого примирання.

Розвязується українські культурні та просвітні товариства, їх організаторів (діячів) переслідується, поміщення замінуюється в касарні і т. п.

Українське шкільництво нищиться безоглядно. Шкільні будинки підлягають реквізиції, а ця сама доля стрічає також і приватне шкільництво, створене старанням усеї української суспільности (пр. в Городенці не позволяють польські власти на реактивовання приватної української ґімназії, а то тому, що не можна заложити польської ґімназії, — яка задля браку учеників Поляків по-терпіла би фіяско.

Року 1784 р. заложили австрійські власти у Львові університет для Українців. Тепер на сім університеті усунено всі українські катедри, а наука на тім університеті та на инших вищих школах дозволена тільки тим, які служили в польській армії. Так двері високих шкіл для українського студентства зовсім замкнені.

Рівночасно із замкненням дороги для українських студентів на високі школи, заборонили польські власти і приватні українські курси, які мали бути уладжені українськими науковими товариствами: Науковим Товариством ім. Шевченка, Товариством Петра Могили для наукових викладів та иншими.

Не маючи змоги студіювати в власній землі, багато українських студентів перейшло „нелеґальною“

дорогою граничні карпатські просмики, щоби студіювати на високих школах середньої та західної Европи. 5.000 українських студентів, які остали в дома, не лишилося нічого иншого, як лиш спільно із своїми професорами іти до катакомб, щоби там образуватися, бо образування на світлі не дозволене. Українське студентство заложило у Львові підземельний університет, який перетревав півтора року серед найтяжчих условин, піддержуваний надлюдською волею і енергією цілого українського народа.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Преса.

Дешеве видовище.

Львівська „Хвиля понеділкова" лише під повищим заголовком:

„Один варшавський економіст докоиав обчислення, що кождий день кабінетної кризи в Польщі коштує польську державу міліярд, а тим самим дотеперішні втрати держави в наслідок майже двохмісячної кризи сягають цифри 60 міліярдів. Важко ствердити, чи рахунок є точний і чи устаненя висоти цифри відповідає в дійсности висоті втрат, головно коли візьмем під увагу, що вони не обмежуються єдино до матеріяльної области, але повне драматичного і комічного напруження видовище боротьби правиці з лівицею на соймовій арені, а у відношенню до нечуваної дороженечі — дешевим видовищем. Міліярд розложений на 30 міліонів населення дає ледви трийцять марок в день. За 30 м. мучається горожани не менче, як за тисячі, видані на театральні білети. В старинних Атенах театр був чинником політичного і суспільного виховання. Кождий атенський горожанин мав право і обовязок безплатного користування з вистав, які тривали цілий день. Варшавський сойм і політичні круги, наближуються до старогрецької традиції. Грають крізову драму, правда недаремне, але за вимково малою оплатою. Коли б тільки представлення не було за довге і за томлюче".

„Без побідників і побіджених".

З приводу усталення нового преміера пише „Слово Польске":

Скінчилась нарешті двомісячна боротьба п. Пілсудского з групою „Часу" о владу над Польщею. Скінчилася так, як ми передбачували тиждень тому в статі п. з. „Перед капітуляцією бельведерських партій", компромісом, який станув поміж обома посвареними сторонами: бельведерським табором і групою „Часу". Не буде кабінету „п. Артура" ані голови львівського стрілецького союза п. Бартля, кабінету різко і безоглядно, бельведерського, не буде уряду Йосифа Пілсудского, але рівночасно не буде також і нової едиції кабінету п. Поніковского, до якої змагав К. П. К., о який боровся таборець краківських юдео-демостанчиків.

Уряд п. Новака є кабінетом компромісу Бельведеру і групи, „Часу" віповідальність за той кабінет „конституційної праці", поклонниці автократії, поносить лівиця, поносить П. П. С. і о. Оконь, Визволенці і п. Стапіньскі, поносять Поніковці, які в піддержуванню свого становища національними меншостями жидівського і німецького, чим раз частійше дошукуються леґітимації, якаб потверджувала, що вони йдуть по лінії державних інтересів.

Двомісячна боротьба п. Пілсудского і групи „Часу" о владу над Польщею кінчається поміж ними миром, робленим після більшевицьких кличів: без побідників і побіджених.

Нема побідників і побіджених але побідженим є закон, потоптаною остала конституція, знасилувані найкращі принціпи парляментарного устрою, виставлено на посміховище нашу конституційність і демократизм.

Нема побідників ні побіджених, але є велитенські кошти тих двомісячних змагань Бельведеру з групою „Часу", кошти яких не заплатить ані Бельведер ані співвідповідальна за кризу група „Часу", понесе їх держава і суспільність, понесе їх цілий польський народ. Не всі вони дадуться обчислити в міліярдах польських марок. І ті є найтяжші, їх сплата буде тяжити над нами і над грядучими поколіннями десятками літ."

Конґрес українського студентства Західних земель України та еміграції

Студентство і голод на Вел. Україні.

Резолюції економічної комісії.

I.

1. Тимчасовим осідком Цедуса назначається Прагу з залишенням за кожними Загальними Зборами зміни його або означенням місця осідку.

2. Членами чинними Цедуса не мусять бути всі без вимку члени поодиноких територіяльних організацій; лиш ті, які дійсно з допомоги Цедуса користають або хочуть користати.

3. Управа Цедуса може приниматн до помочі в своїм діловодстві платні фахові сили.

4. Управа Цедуса специяльним реґуляміном управильнить взаємовідносини, плян і напрям праці і секції допомогової, і секції самодопомогової з поодинокими студентськими організаціями.

5. Всі місцеві студентські організації позбавляється права вести самостійну акцію перед Америкою і перед централями допомог всіх студентських організацій міжнародьного характеру і взагалі виступати в імени українського студентства, обєднаного в Союзі. Студ. організації мають право і обовязок як найбільше використати в цілях допомоги лише місцеві засоби. Коли би місцеві організації користали з централь допомоги міжнародьного характеру — одначе з виключенням Америки — в своїм імени і в свою користь, то ділають за порозумінням і згодою Управи Цедуса.

II.

1. Щоби дати змогу студій студентам в краю на вищих школах заграниці, якими в краю не можуть користуватися, рішається, що студенти абсольвенти одного факультету, як рівнож ті, які можуть студіювати без перешкод на рідним університеті у Львові — не користають з ніяких запомог.

2. Ті студенти, які — маючи змогу студій на українським університеті у Львові — без важнійших причин опускають край, причім не будуть посідати ніяких окремих посвідчень У. К. С. Ради — Львів — не можуть користати з допомог в ніякій місцевій організації на еміґрації.

3. Залишається вільну руку У. Кр. Студ. Раді у Львові в веденню окремої акції в міжнародньому розмірі в користь українського університету у Львові з тим, що права сі може У. К. С. Р. у Львові передати Цедусови.

Резолюції культурно-суспільної комісії.

I) Університетської підкомісії.

Вислухавши докладів про стан вищої освіти на землях України, та серед українського студентства на еміґрації, Конґрес виніс отсі постанови:

1. Конґрес закликає усіх своїх членів і учасників інформувати усі культурні нації про нечуваний у XX. столітті терор супроти культурних змагань української нації, та домагається від них протесту проти цих насильств.

2. Конґрес стверджує факт руїни української культури, а в першій мірі вищого шкільництва на території Придніпрянської України.

Зважаючи на сю руїну і змагаючи до основного усунення її, як рівнож її причин та наслідків, конґрес ухвалює: а) завізвати до найскоршого переїзду з за кордону на Придніпрянську Україну і приступлення до активної праці на культурно-науковому полі тих товаришів, для яких сей переїзд і праця на Придніпрянській Україні являється можливим по причинам чи-то ідеольоґічного, чи-то технічного характеру, б) закликається всі українські студентські організації за кордоном до найенерґійнішої піддержки тих товаришів з Придніпрянської України, в той чи инший спосіб проявлять свою волю до переїзду для ведення академічних студій за кордон з тих причин, що на Придніпрянській Україні перед ними поставлено непоборимі перепони ідеольоґічного характеру, які позбавляють їх права вступу до вищих шкіл на Україні, або які позбавлені технічними умовами життя можливости провадити академічну працю на Придніпрянській Україні.

3. Конґрес висловлює свою глибоку пошану і признання тим працьовникам на полі народньої освіти і рідної культури, які серед теперішних обставин на Придніпрянській Україні з безпримірним пожертвованням зберігають, піддержують і збагачують скарбницю української науки.

4. Конґрес завзиває всі українські студ. організації засновувати у себе на взір „Акад. Гром. в Празі" гурти „допомоги культурним силам на Україні".

5. Конґрес закликає всі культурні українські центри Зах.-Українських земель і еміґрації відновити як найтіснійші зносини з українсько-культ. центрами Придніпрян. України.

6. Конґрес звертається до всіх вищих шкіл світа з проханням, щоби вони увійшли в научні зносини з львівським українським університетом і визнали його рівнорядною з собою інституцією, та в цей спосіб піддержали змагання українського народу до освіти.

7.

8. Конґрес взиває українську суспільність і все студентство Волині, Підляша, Полісся і Холмщини дати почин до закладання власного шкільництва, то є в першій мірі народних шкіл, а далі середніх та вищих. Галицьке громадянство, а в першій мірі студентство, закликається цю акцію попирати всіма силами.

9. Конґрес протестує проти румунізації українських народн. шкіл і середніх на українських землях під румунською окупацією.

10. Конґрес протестує проти закриття катедр української мови і літератури та історії України на черновецькому університеті та домагається аж до основного вирішення долі українських земель під румунською управою привернення прав з часу до 1918 року, себто негайного відкриття цих катедр.

11. Конґрес протестує проти відібрання права прилюдности українським прив. школам під румунською управою.

12. Конґрес висловлює щиру подяку тим колам українського громадянства, що дали почин та взяли активну участь і піддержують Український Вільн. унів., Господарську Академію та инші українські школи в Ч. С. Р.

13. Конґрес висловлює бажання, щоб Український Вільн. університет у Празі, координуючи як найтісніше свою працю з вищими школами на території України, а головно з українським університетом у Львові, старався у першу чергу виконати ці завдання, яких ті вищі школи виконати не в силі, а передовсім занявся підготовкою научних сил та виготовлюванням підручників для українських вищих шкіл.

14. Конґрес висловлює щиру братерську подяку чеському народови за моральну і матеріяльну поміч для вдержання і розвитку Українського Вільного універ. у Празі і Господарської Академії в Подєбрадах.

14а) Українське студентство, має надію, що чеський нарід, так само і все українське студентство, вискажеться за дальшим піднесенням української культури на Підкарпаттю та за основанням українського культурного центру в Ужгороді, як столиці тої вітки українського народу, що живе в межах чесько словацької республики.

15. Конґрес висловлює своє признання ініціяторам і управі „військового факультету" при народнім універс. у таборах в Ланцуті і Стшалкові, вважаючи плекання військових наук необхідним для українського народу у сучасну добу.

16. Конґрес заявляється за творенням подібних факультетів при инших українських школах, та висловлюється проти влаштовування чисто фахових замкнених в собі військових шкіл чи то середнього чи то вищого типу.

17. Конґрес з признанням витає змагання тої частини української молоді, яка старається використати перебування на еміґрації для закінчення середніх шкіл і поповнення рядів студентства і доручає студ. організаціям піти цим змаганням як найдальше на зустріч як з матеріяльного, так і з морального боку.

18. Конґрес вважає, що для доцільної підготовки української інтелігенції потрібна перебудова плянів навчання у середніх школах, а то в напрямі а) зменшення уваги на клясичне образовання, б) заведення навчання модерних мов, в) заснування кружків самоосвіти і кружків практичного виховання.

19. Конґрес висловлюється за строгою аполітичністю та академічністю шкільництва та протестує проти всяких спроб використування українського шкільництва до всяких політичних цілей.

20. Конґрес доручає студентству Західно Українських Земель як найсильнійше підперти орґанізацію самостійного українського шкільництва, аби запобігти денаціоналізації наростаючого українського покоління.

*).

22. Конґрес осуджує як недостойне звання студентів поведення тих шовіністичних польських учнів вищих шкіл у Львові, які закликали і закликають поліцію до репресій супроти українського університету і постановляє подати сей факт до відома і під суд міжнародніх студентських орґанізацій.

23. Конґрес взиває тих студентів-еміґрантів із Західних земель

*) 21-гу резолюцію пропущено з цензурних зглядів. — Ред

України, які можуть відбувати студії на українськім львівськім університеті до повороту домів для скріплення сил того студенства, яке на місці будує вищу рідну школу.

24. Не закриваючи очей на загальну потребу інтелігентних сил для розвитку українського народа, конґрес все таки вважає конечним підчеркнути, що у ближчому майбутньому, для віднови зруйнованованого українського національного життя в першу чергу потрібні будуть фаховці — техніки і лікарі; в яких-то ділянках повинно спеціялізуватися головно студентство, перебуваюче на еміґрації.

(Конець буде)

Шліть жертви на будову памятника на могилі Лева Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

З дороги життя.

Трамвай і політика.

Великі зміни викликала в життю „kresowego grodu“, велика польська кабінетна кріза. Соймові настрої з Варшави найшли свій відгомін аж в ремізі львівського трамваю і в хвилі хвилевого триюмфу правиці в соймі, дирекція зарядила, щоби трамваї їхали правим боком вулиці, а пасажири всідали також з права, а не з ліва.

Цей розпорядок викликав обурення серед членів партії П. П. С. і при вул. Сикстутській якісь залізничники трохи не побили кондуктора трамваю, домагаючися відчинити двері з лівого боку а не з правого, бо вони належать до лівиці.

Фякер на вулиці Леґіонів вганяє своєю шкапою дальше лівою стороною вулиці і на інтервенцію поліцая заявив остентаційно:

— Jak długo nasz Hausner żyje, mój kuń nie pojedzie na prawo“.

Реакційні замахи дирекції трамваїв спричинили констернацію і серед українських соціялістів, які з приводу того скликали партійну нараду та ухвалили резолюцію про боротьбу з реакцією і правим курсом політики в ремізі. Словом — всюди зміна.

Тільки молодий поет В. Бобинський, бажаючи йти проти течії, проти настроїв товпи і боротися з духом часу, на перекір управі ремізи нагло полівів і оголосив виступ із складу співробітників з „буржуазного „Літературно наукового Вістника“ на презеликий жаль та смуток всіх читачів цього журналу і на невіджаловану журбу цілого громадянства, яке любувалося плодами його духа.

Праві круги серед української молоді врадовані побідою правого курсу в рухах трамваїв, задумують уладити торжественний фестин для сиріт по трамваєвих кондукторах. Заходить тільки небезпека, що в тому фестині візьме участь так мало осіб, як на недільному фестині „Сокола-Батька“ для голодуючих, з України, якого дохід не вистарчить на сніданок для одного голодного большевицького комісаря. Тільки я, щоб не входити в конфлікт з лівими, ані правими, постановив так як і досі взагалі не їздити трамваями, а ходити пішком раз лівою стороною вулиці, раз правою.

Вертаючи від Фукса я кланяюсь знайомим раз правою рукою, раз лівою, ідучи з дівчиною веду її раз із правого боку, раз із лівого. Я думав, що за те будуть мене любити і ліві і праві, а дехто каже, що ізза того мене ненавидять одні і другі.

Ще той не родився, щоб усім догодив.

Чмелик.

ТЕЛЄГРАМИ.

Грецько-турецька війна

Льондон. (ПАТ). Авас. Кемалістичне правительство звідомляє, що колиб грецькі війська перейшли лінію Чатальджі, тоді війська кемалістів вирушать на Царгород. „Таймс“ доносять з Царгорода, що чутки про сутичку між французькими і грецькими військами зовсім безосновні. Англійські відділи транспортується з азійського берега Босфора на европейський беріг.

Льондон. (ПАТ). Райтер з Царгорода: 25.000 грецьких жовнірів висіло в Родосто. Грецька фльота, дальше перевозить до цієї точки відділи війська. Грецька стежа перейшла вже навіть невтральну полосу, але по перестрілці виперла її турецька жандармерія.

Орляндо уступив — виринає Де Факта.

Рим. (ПАТ). Стефані. Орляндо зрікся місії утворення кабінету. Король покликав на авдієнцію през. палати Де Ніколю, потім довше переговорював з Де Фактою. Нове покликання Де Факти вважають можливим.

Рим. (ПАТ). Стефані. Зачувати, що король поручив Факті утворення кабінету. Факта застеріг собі час до надумання. Колиб його місія мала успіх, повстав би концентраційний кабінет з демократами, народовцями і правицею, причому прийнято би до правительства б. співробітників, а Факта задержав би свою давню програму.

Повстання Петрова проти совітів.

Гельсінґфорс. (ПАТ). Радіо. З Москви доносять: В околицях Уралю вибухло під проводом Петрова повстання проти совіт. правительства. Повстанці дійшли до Вятки, стараючися мабуть зайняти Петроград.

Л. Джордж про грозу нової війни.

Льондон. (ПАТ.) В промові до представників віляних англіканських церков заявив Л. Джордж, м. и.: Погляньте кругом на це що дієтьея. Народи дальше держать готовою цілу военну машинерію і не розпустили навіть своїх армій. Всюди наче нагромаджений вибуховий матеріял. Коли впаде сірник на ці всюди лежачі матеріяли, то покликуватися в останню хвилю на статут С. Народів буде безцільне. Отже слід усунути ці вибухові матеріяли, евент. замкнути їх під ключ, як теж і людей, котрі хочуть кинути сірники. Дорастає нова ґенерація, котра не переживала страхіть війни, а котра все чує лише про военну славу. Генерація ця в будучині рішатиме. Треба отже їй в її погляді відібрати славу війні, вказуючи зате виразно на страшні наслідки війни. Слід оповідати новій ґенерації, що слідує по кождій війні, а що так легко забувається. Росія в титанічних змаганнях упала й паде щораз низше. Німеччина розпучливо держиться сухої гіллі своєї валюти. Коли ця галузь зломиться, не остане нічо иншого як лише поручити Німеччину ласці Господевій. Я так як і инші, втягнений у зубчасті колеса війни, сповнив мій обовязок. Страхіття які я бачив спричинили, що я присягнув собі заощадити людству на все поворот подібних злочинів і мук.

Л. Джордж іде на відпустку.

Льондон. (ПАТ). Вольф. „Сандей Таймс“ доносять, що Л. Джордж задумує около 1. серпня виїхати на 3-4 тижн. відпустку.

РІЖНІ ВІСТИ.

Резолюції конґресу приятелів мира.

Аґ. Аваса доносить з Льондону: Конґрес приятелів мира ухвалив резолюцію, яка жадає цілковитого розброєння і домагається, щоби Союз Народів піддав під дискусію знесення обовязкової військової служби. Конґрес жадає далі, щоби національним меншостям дати можливість рішати про свою судьбу. Конґрес заявився також за знесенням тайної дипльоматії.

Скликання ірляндського парляменту відложене.

З Дебліна доносять, що скликання ірляндського парляменту відложено на два тижні.

Ще бої в Ірляндії.

Аґ. Аваса доносить з Дебліна, що в околиці Кілмалєк ведуться завзяті бої між військами правительства і повстанцями.

Перед здачею м. Кільмалєк.

Аґ. Аваса доносить: Відділи правительственних військ загрожують обом крилам повстанців. Повстанці ґотовляться до завзятого опору. Вижидають здачі м. Кільмалєк.

Чому Льойд Джордж відкладає свою стрічу з Поанкаре.

Французька преса застановляється в останніх днях, над цим, — длячого Льойд Джордж відкладає свою стрічу з Поанкаре, мимо того, що цей останній хотів їхати до Льондону вже 1. серпня. „Лє Журналь“ думає, що Англія бажає собі усунути всі можливі трудноші політичного положення, ще перед льондонською стрічею, а головно через ухвалення провізоричної мораторії. Франція противиться рішучо такій розвязці, бо це створило би свойого рода доконаний факт, що звязував би Францію, виключаючи можливість самостійного виступу. Коли в цей спосіб оцінювати положення, то можна зрозуміти поступовання Англії.

Відкинення перемиря.

„Дейли Кронікл“ доносить, що ірляндський кабінет відкинув предложення перемиря.

В справі посилок до совітських републик.

Чехословацький Червоний Хрест подає до відома, що з огляду на транспортові трудноші, дня 31. липня закінчується прийом посилок до совітських републик. Посилки надані пізнше поза реченцем будуть звернені адресатам. Русспресс.

Заговір на Поанкаре.

„Н. Фр. Пр.“ з Парижа: По донесенням „Шік. Тр.“ вістка про плянований атентат на Поанкаре спричинила зарядження багато засобів обережности. До Монт Белєр замкнено доступ для чужих і підозрілих. Французька поліція розвела надзір над багатьома комуністами. Сконстатовано, що з німецького жерела наспіли для комуністів в Парижі більші суми. Поліція сторожить Поанкаре день і ніч.

Вольф пояснює: Париські часописи подали вістку, що в кругах нім. монархістів приготовано заговір проти през. мін. Поанкаре і що нім. правительство звернуло на це увагу французького амбасадора в Берліні. Урядові нім. круги заявляють, що підчас тепер веденого слідства не сконстатовано повищої вістки і що нім. правительство не інформувало французького амбасадора.

НОВИНКИ.

— **На Підляшу.** До нашої редакції попало письмо одного Українця з Підляша, який нарікає, що до нього не доходять українські часописи з Галичини. Вина тут очевидно почтового уряду, який не допускає українських посилок на Підляша. Згаданий дописувач кінчить свій лист ось якими словами: „За російських часів я передплачував щоденні часописи і жадне число не пропадало, а тепер трудно дістати український часопис раз на місяць. Тяжко жити у нас на Підляшу. Нема жадної школи, нема читальні, нема церкви, бо польські ксьондзи замінили їх на костели. Навіть хрести на цвинтарях з українськими чи російськими написами польські фанатики порубали на дрова. Одинока наша потіха це українська книжка і ґазета, але і того не допускає до нас почта.

— **Відібрання дебіту.** „Курієр Варшавскі“ доносить, що польське міністерство внутрішніх справ відібрало дебіт українській часописі „Дніпро“, яка від недавна почала виходити в Америці.

— **Місія УНР. в Румунії.** Дипльоматична місія УНР. в Румунії переїхала на нову адресу: Bucarest, str. Aleksandru Lahovary N-ro 31.

— **Епідемія тифу в Празі.** В Празі занедужало 30 студентів на черевний тиф, з чого двох померло. Сконстатовано, що всі студенти недужі на тиф харчувалися в спільній харчівні в студентському домі, де належить шукати жерела епідемії. Також на провінції занедужало багато студентів, між ними дві Українки, які харчувались в черві в сій самій харчівні, а опісля поїхали на вакації.

— **В Яворові.** Дня 29 липня, о год. 9. рано, з нагоди 56. літніх роковин уродин голови української церкви митрополита Андрея гр. Шептицького відправлено в катедральній церкві в Яворові торжественну співану Службу Божу на інтенцію ювілята в присутности української громади. Служба Божа, котру правив місцевий о. канонік Левицький, закінчилась многоліттєм і „Боже Великий, Єдиний“.

— **Статистика злочинів у Польщі.** На днях оголошено статистику злочинів у Польщі за цей рік. До місяця мая 1922 р. занотовано 57.657 випадків злочинів, з чого справників викрито 52.212. 98 самовбивств, 105 убивств дітей, 105 підпалів, 1183 ушкоджень на тілі, 69 випадків знищення плоду, 353 розбоїв та рабунків, 3.299 крадіжей, 2.030 паскарства і 10.453 злочинів адміністративних.

— **Цікавий процес.** В берлінському суді відбувається цікавий процес. Відомий письменник Еміль Людвік написав драму „Димісія“, в якій представив конфлікт між б. цісарем Вільгельмем II. і Бісмарком. Головним героєм драми є Вільгельм. Ображений б. цісар Німеччини подав справу до суду і запротестував проти виставлення і друковання драми. На розправі в суді автор драми доказував, що має право писати драму з життя живої особи і боронив себе тим, що він представив Вільгельма в гарному світлі, як тип позитивний. Розправа ще нескінчена.

— **Довжникам, які побрали земельні позички в часі безробіття в 1919. р.** пригадується ще раз, що зараз в перших днях серпня ц. р. вноситься до Суду дальшу серію позвів. — Хто заплатить довг зараз по першім серпня ц. р., (в касі Земельного Банку Гіпотечного у Львові вул. Підвалє 7.) може ще охоронитись перед так непропорціонально великими коштами, які вже понесли довжники, котрих мусілося вже запізвати. — Проситься П. Т. Читачів, щоби звернули увагу інтересованих на отсю пригадку в цілі запобіження злишним а так великим коштам, які знова спадуть на довжників. 1—3

— **Спішіть** з направою футер тепер через літо та нові замовляйте в українській фірмі Карпяка у Львові вул. Куркова 11 а. 132 1—10

Вісти із „Сокола-Батька".

ПРИКАЗ Ч. 1.

По областям Сокола-Батька.

Здоровий дух народа перемагає зневіру і апатію слабодухів, спричинену воєнним лихоліттям. Весь загал забрався з подвійною напругою до тихої, але видатної організаційної праці. На всіх ділянках народнього життя кипить горячкова робота — мимо перепон ворожих нам чинників.

В тій обновленій народній роботі Сокільство не може і не сміє бути послідним. Навпаки — наша організація, що має на меті плекати здорового духа в здоровім тілі і бути школою національної карности і дисципліни, та ширити замилування до порядку, самообразовання, поступу і безграничну любов до вітчини, повинна станути на першім місці.

Тому старшина Сокола Батька взиває всі обласні філії:

1) приступити негайно до віднови згл. оживлення всіх сокільсько-січових організацій, а також і самостійних Січей на своїй території, а в першій мірі обласних і окружних філій, придержуючися долученої до цього інструкції;

2) негайно повідомити С. Б., які Тов-а в межах обласної філії відновили діяльність, а які ні, та який є маєтковий стан одних і других;

3) при відновлюванню поодиноких Товариств звернути увагу в першій мірі, щоби вони старалися придбати відповідну домівку, приєднати якнайбільше членів, приступити до введення руханкових вправ та заінтересувати сокільською організацією якнайширший загал;

4) першою ціллю руханково-пожарних Товариств по селах є нести ратунок при вогні, тому по сільських філіях зачати діяльність від пожарництва, аби селянин бачив, що його учиться чогось корисного, а його дітей вчити товариських забав і гор, аби молодий нарибок навчити товариського життя, змислу злуки, карности і солідарности;

5) по містах крім цього занятися якнайенергічнійше організацією пласту;

6) вислати на найблизчий курс пожарництва 2—3 представників, які опісля перевели би такі курси в поодиноких філіях своєї области;

7) вкінці надсилати що чверть року до „Сокола-Батька" докладні звіти з сокільського життя в области та відписи протоколів з засідань старшини обласної філії.

Рівночасно взивається всі обласні філії скликати в найкоротшому часі анкету для обговорення проєкту нового сокільського однострою. Проєкти одностроїв можливо зі шкіцами надсилати найдальше до 30. IX. с. р. до одностроєвої Комісії при Тов-і „Сокіл-Батько", яка працює над введенням нового однострою.

Час не жде! Тож негайно до праці над собою і над народом!

Все вперед! Всі враз!

За Старшину „Сокола-Батька" у Львові:

Микола Заячківський, голова. *К. Єзерський*, справник.

ІНСТРУКЦІЯ Ч. 1.

А) Відновлення Січей і Соколів.

Приступаючи до відновлення сокільського життя в краю, якого значіння для національно-фізичного виховання здається сьогодня ніхто вже не стане оспорювати, необхідно відновити в першій мірі ті руханково-пожарничі Товариства, які істнували вже перед війною і лиш часово із-за причин воєнного лихоліття припинили свою діяльність.

При відновлюванню Тов-а треба придержуватися строго всіх вимог права, аби властям не дати нагоди спинювати відновлювання та засновування січово-сокільських філій.

В поданню до старості, яким повідомлятиметься про Загальні Збори Тов-а, належить зазначити, що скликується звичайні річні Загальні Збори та заподати рік заснования Тов-а та число рескрипту, яким бувше ц. к. Намісництво зізволило на діяльність такого Тов-а. Коли статут з числом рескрипту в часі війни запропастився, треба негайно звернутись до С. Б., який перешле Вам дуплікат тогож статуту з числом рескрипту, яким б. Намісництво зізволило на заложення такого, а тим самим на його діяльність, бо заподання докладної дати і числа дотичного рескрипту є рівнож вистарчаючим доказом.

Та мало того! Староство може ще перед зізволенням на загальні збори або і по зборах провірювати через жандармерію чи в Тов-і є ще особи приняті в правильний, статутом приписаний спосіб в члени стоварищення і то в скількости, вистарчаючій принайменше до уконституовання старшини Тов-а, зглядно чи остало ще тільки членів старшини, щоби та могла по приписам статуту рішити важні ухвали що до приняття нових членів стоварищення, скликання загальних зборів і т. и. Тому при відновлюванню Тов-а треба заздалегідь упередити давних членів старшини та взагалі членів Тов-а і громадян, щоби не страхалися перед евентуальним доходженням зі сторони поліції і щоби давали ясні та точні відповіди, що вони були членами Тов-а згл. старшини і що на них спочиває обовязок віднови діяльности Тов-а, яке є доконче потрібне громаді для несення помочі в часі пожару.

Маючи те все на увазі треба:

1) вишукати між актами Тов-а затверджений статут Тов-а, а коли його нема, віднестися до С. Б. о дату і число рескрипту дотичного дозволу.

2) щоби кошовий чи голова або його заступник скликав засідання старшини і на тім засіданню постановити скликати чергові загальні збори для вибору нової старшини, спису нових членів та означення праці на цілий рік. Зараз же на тім засіданню старшина повинна написати, підписати і внести до свого староства повідомлення про загальні збори по зразку ч. 1. Розуміється, що з відбутого засідання необхідно написати протокол в книзі протоколів. Крім того написати рубрум по зразку ч. 2. Подання звичайно підписує кошовий чи голова і писар, як нема кошового, то осаул або хто небудь із старших з зазначенням „за кошового", „за голову" або „за писаря". Подання остемпльоване 200 марковим значком і рубрум 20 марковим значком внести до староства на 8 днів перед загальними зборами, а можна і скорше. Подання залишається в старостві, а на рубрум староство прибиває печатку з датою внесення. Рубрум таке належить переховати, щоби на случай, коли староство не надішле перед зборами окремого письменного дозвору на відбуття зборів, можна було в разі потреби виказатися перед контрольними органами, що збори відбуваються на законних основах за попереднім повідомленням дотичного староства.

3) На 7 день перед зборами треба повідомити про збори, які мають бути переведені на основі означеного денного порядку, всіх членів Тов-а, а також запросити делєгатів сусідних Товариств.

4) На зборах при точці: „внески і запити" порушити і зазначити висоту членської вкладки, означити домівку для сходин і справ членів, ухвалити, які ґазети буде Тв-о передплачувати, о котрій годині що неділі і свят мають відбуватися руханково-пожарничі вправи. Рівночасно, о скільки нема в селі читальні „Просвіти", назначити дні і години коли члени будуть сходитися для читання газет, книжок і т. и. З загальних зборів рівнож списати докладний протокол, а відпис його надіслати „Соколови-Батькови" і обласній філії, як така істнує, в ціли зареєстровання Тов-а.

5) Зараз же після зборів нововибрана старшина зійдеться на засідання, на якім розділяє чинности поміж поодиноких членів старшини.

6) До трьох днів по загальних зборах нововибрана старшина повідомляє староство про свій вибір письмом по зразку ч. 3 з заподанним точної адреси кождого з осібна. Відпис того письма та посвідку відбору його староством рівнож треба переховувати в актах Тов-а.

На случай якихнебудь перешкод у відновлюванню Тов-а або його діяльности та переслідувань зі сторони політичних властей членів Тов-а треба негайно повідомити про те старшину С.-Б., щоби можна було негайно прийти з помічю.

Б) Основування нових Січий і Соколів.

В кождій місцевости може завязатися Тов-о „Січ" або „Сокіл". В ціли заснования руханкового Товариства і пожарної сторожи „Сокіл" („Січ") підписує десять повнолітних осіб (без ріжниці пола) української народности пять примірників статута Тов-а „Сокіл" і подання (зразок ч. 4) до дотичного Воєвідства про намір основання Руханкового Тов-а і пожарної сторожі філії львівського Тов-а ґімнастичного „Сокіл" в селі . . . . повіт . . . .

Подання належить остемплювати 200-марковим значком, а всі 5 статутів по одному 50 марковому значкови. Підписані і остемпльовані статути враз з поданнями належить переслати старшині „Сокола-Батька" у Львові до підпису відповідної клявзулі, після чого старшина „Сокола Батька" вже сама вишле їх до дотичного Воєвідства, а посвідку їх відбору Воєвідством перешле на руки першого члена-основника з відповідним поученням, що належить дальше робити, щоби урухомити Тов-о. Про висилку такого подання до „С. Б." треба повідомити рівнож філію „Сокола" в своїм повітовім місті, о скілько така істнує.

Тому, що в Сх. Галичині дотепер ще не знесено т. з. виїмкового стану, після обовязуючих приписів можна приступити до отворення „Сокола" („Січи") — то є до скликання перших основательних зборів щойно по одержанню затвердженого статуту Воєвідством, який у свій час має переслати на руки першого члена основника дотичне староство.

Одержаний статут з числом рескрипту треба старанно переховувати, а саме число рескрипту подати до відома старшині „Сокола-Батька".

Як би виїмковий стан не обовязував, можна би без вичікування виразного дозволу вже по упливі 4 тижнів від дня внесення подання приступити до скликання перших загальних зборів.

Про маючіся відбути загальні Збори треба повідомити на 8 днів наперед своє староство окремим письмом (зразок ч. 5.), підписане двома першими членами основниками. Подання таке пересилається до староства за рецепісом, або вноситься особисто до протоколу подавчого і там треба зажадати посвідки відбору. Рецепіс чи посвітку відбору належить рівнож добре переховати, щоби в разі потреби можна було виказатися перед контрольними органами, що про загальні Збори повідомлено у свій час староство.

Дальше належить поступати, як сказано в інструкціях ч. 1. А). т. т. 3). 4). 5) 6).

Зразок ч. 1.

До Світлого Староства
в . . . .

Руханково-пожарниче Товариство „Січ" (Сокіл) в . . . . . повідомляє по мисли §. 15. закона про товариства, що дня . . . 1922 о год. . . в домі . . . під ч. конскр. . . . відбудуться чергові загальні збори рух.-пож. Тов-а зі слідуючим денним порядком:

1. Відчитання протоколу з попередних Загальних Зборів,
2) Звіт уступаючої старшини,
3) Вибір нової старшини,
4) Внески і запити.

При цьому зазначується, що рух.-пож. Тов-о істнує від . . . р. за дозволом бувшого ц. к. Намісництва до ч. рескрипту . . .

. . . дня . . . 1922.
кошовий: писар:

Зразок ч. 2.

До
Світлого Староства
в . . . .

Товариство руханково-пожарниче „Січ" (Сокіл) в . . . . пов. . . . .

повідомляє, що загальні збори відбудуться дня . . . о год. . . . . в домі . . . . . під ч. конскр. . . .

Зразок ч. 3.

До Світлого Староства
в . . . .

По мисли закона §. 12. про товариства повідомляється, що вибрана старшина руханково пожарничого Тов-а „Січ" (Сокіл) в . . . повіт . . . на Загальних Зборах дня . . . уконституовалася так:

Кошовий . . . .
мешкає . . . .
Осаул . . . .
мешкає . . . .
Писар . . . .
мешкає . . . .
Скарбник . . . .
мешкає . . . .
Обозний . . . .
мешкає . . . .
1. Четар . . . .
мешкає . . . .
2. Четар . . . .
мешкає . . . .
3. Четар . . . .
мешкає . . . .

Товариство на зверх заступати ме кошовий, а в разі його неприсутности осаул.

. . . . . дня . . . . 1922.
кошовий: писар:

Зразок 4.

Високе Воєвідство!

Маємо честь предложити в прилозі 5 примірників статута . . . . . Філії львівського Товариства ґімнастисного „Січ" (Сокіл) в . . . . . повіт . . . . . і просимо о ласкаве приняття його до своєї відомости.

За комітет основателів:

Ч.

На основі § 1. статуту затвердженого рескриптом Високого ц. к. Міністерства внутрішних справ з дня 13. квітня 1906 ч. 15780 (ч. 51399|906 Високого ц. к. Намісництва) зізваляє Старшина Товариства ґімнастичного „Січ" (Сокіл) у Львові на заснования Філії
в . . . .
повіт . . . .

Львів, дня . . . . . 19 . .

За Старшину Товариства ґімнастичного „Січ" (Сокіл) у Львові.

голова справник

Потрібне число статутів висилає на жадання канцелярія „Соко-

ла Батька". Всіма иншими потрібними близчими інформаціями та вказівками служить організаційна Секція при „Соколі-Батько", Львів Руська ч. 20, куди належить у всіх справах руханково - пожарничого, Тов-а відноситися.

За Організаційну Секцію:

Маґаляс Семен, голова. *Петрик Петро* секретар.

За Старшину Сокола Батька:

А. Заячківський, голова. *К. Єзерський* справник.

(Дальше буде)

ЖЕРТВИ

Голодній Україні

С. Вівна п. Стрий. Збірка. 5.566 збірка в церкві; по 500: А. Коцюрина, М. Жемевка, Є. Саварин; по 400: М. Глинський, Н. Матвіїв. по 300: В. Павлів, Ів. Павлів, Н. Сакаль, А. Жемевка; по 200: В. Угера, Гр. Коцюрина, В. Сокаль, П. Костів, О. Матвіїв, Ів. Матвіїв, І. Жемевка, Ю. Матвіїв, В. Матвіїв, Ів. Жемевка, В. Ладика, Д. Паньків, П. Балицький, С. Мороз, В. Николишин, В. Матвіїв, В. Козар, О. Жемевка, К. Глинська, А. Сакаль, П. Сакаль, К. Жемевка, А. Дорота, М. Ісик, П. Деркач, Жемевка, Р. Дорота; по 150: М. Николишин, К. Деркач; 120 А. Николишин, 105 М. Сеник; по 100: Ю. Солонинка, М. Киндій, Іл. Паньків, Дм. Сидор, Дм. Николишин, Н. Дмитрів, Д. Николишин, Гр. Жемевка, Ів. Матвіїв, Іл. Козар, В. Чобич, Іл. Жемевка, М. Галабала, Ів. Ладика, В. Корпин, І. Мартинишин, Ю. Матвіїв, М. Чобич, О. Николишин, Гн. Дорота, Д. Карпа, Д. Сакаль, В. Турків, Ів. Паньків, О. Галабала, Н. Карман, Ф. Стасів, Д. Козар, Д. Блок, Д. Матвіїв, Ів. Козар, Никола Жемевка, В. Матвіїв, Ів. Матвіїв, Пет. Матвіїв, Т. Корпин, Н. Стасула, Н. Николишин, М. Киндій, М. Матвіїв, Н. Галабала, Ів. Деркач, І. Глинський, Ів. Жемевка, В. Матвіїв, Д. Сакаль, М. Козар, Н. Солонинка, П. Стасів, Федько Козар, Ів. Ладика, М. Павлів, М. Козар, Н. Матвіїв, Ф. Николишин, М. Карпин, Рузька Ладика, М. Ладика, Рузька Чобич, Ан. Козар, П. Галабала, О. Павлів, А. Павлів, П. Мартинишин, Мар. Матвіїв, М. Ладика, Н. Чобич. М. Николишин, А. Дорота, М. Галабала, К. Карп, Р. Галабала. М. Карман, А Козар, П. Костів, А. Козар, Р. Матвіїв, Єдв. Козар, П. Жемевка, В. Жемевка, М. Матвіїв, Р. Ладика, Н. Матвіїв, Т. Матвіїв, Ев. Матвіїв, К. Карпин, А. Криськів, А. Солонинка, П. Киндій, В. Паньків, К. Сенюк, А. Николишин, П. Сидор, Р. Дмитрів, Н. Николишин, П. Карман, М. Угера, Н. Дверій, М. Матвіїв, К. Матвіїв, А. Жемевка, Е. Сакаль, К. Сакаль, Т. Мороз, Кат. Піцан, Н. Касприв, Т. Сидор, Ю. Гнатів, А. Дворик, М. Матвіїв, О. Балицька, В. Глинська, К. Стасів, Катерина Павлів, Р. Мартинишин, Р. Галабала, А. Козар, А. Матвіїв, П. Козар, П. Матвіїв, А. Жемевка, Н. Жемевка, А. Піцан, М. Николишин, Н. Ладика, А. Ладика, М. Жемевка, П. Богдан, А. Козар.

Місцевий ком. с. Млиниська пов. Жидачів: 3000 Дяків С., 2000 о. Охримович О. і 50 кґ. жита, по 1000: Дяків В. і 10 кґ. ячменю, Гуменчук О., Опока О, Бовдур С., Чутник Я., Бовдур Д., Бойко І., Дорончук С.; по 500: Здирок М., Демяншин Н. і 14 кг. ж. і 8 кг. бобу, Цукорник С., Маслій Луць і 6 кґ. ж., Дорончук С., Бовдур Н., Гутник М., Гутник Д. і 12 кґ. ж., Смолінський С., Андрейків А., Семків П., Скульський О., Гутник П., Гутник А.; по 400: Нітарський О. і М., Гутник І., Ґеренда Т.; по 300: Гутник Д., Маслій І., Капраль Г.; по 200: Скульський О., Скульський Н. і 6 кг. б., Дяків Д., Скульська М., Слюсарчук І., Нітарський Г., Кравець М., Гутник П., Гутник М., Гутник П. Лікарів; 160 Свередюк Л.; по 100: Бовдур Р., Опока Ю., Левко К. і 12 кґ. ж., Тірман Йоган, Капецяк Д., Капраль С., Пилат Т., Олеськів А., Гуменчук П. і $2^1/_2$ кґ. ж., Андрейків Р., Засанська Ів., Гутник Я., Олеськів М., Слопівінська Я., Дяків Ів., Андрейків О., Свередюк Ів., Андрейків К., Кузик Л. Инші нище 100 мп.

Жертви в збіжу: Гутник М. 20 кґ. ж., Гутник П. 15 кґ. ж., Андрейків А. 13 кґ. ж., Бойко В. 4 кґ. ж. і 8 кґ. б., Андрейків О. 11 кґ. ж., Бойко І. син Ілька 10 кґ. ж., Бойко І. 10 кґ. б., Бойко Ів. 6 кґ. ж. і 4 кґ. б., Мельник В. 10 кґ. ж., Капраль О. ст. 10 кґ. ж., Дяків О. 4 і пів кґ. ж. і 5 кґ. яч., Кузик Г. 9 і пів кґ. б., Бовдур П. 9 і пів кґ. ж., Бураковський К. 9 і пів кґ. б., Гутник Р. 8 і пів кґ. ж., Бовдур П. 3 і пів кґ. яч. і 4 і пів кґ. б., Андрейків І. 8 кґ. б., Опока С. 8 кґ. б., Нітерський М. 6 і пів кґ. яч., Бовдур О. 6 кґ. ж., Демчишин І. 6 кґ. ж., Сембів А. 6 кґ. ж., Опока А. 6 кґ. яч., Капраль А. 5 кґ. ж., Гутник П. 5 кґ. к., Засанська А. 4 кґ. ж., Капраль О. 4 кґ. б., Бойків В. 3 кґ. б.

5.810 мп. уряд парох. в Кустині пов. Радехів, 5.800 уряд парох. в Ляшкові пов. Радехів, 4.000 о. Приплесь парох в Кустині пов. Радехів; 2000 о. Кравців Ів. парох Лопатина, 1300 парохія Лопатин (зб. в церкві), 10.000 шкільна дітвора в Вільшаниці пов. Золочів.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 31. липня: американські доляри 5960—5980, одинки і двійки 5860—5820, канад. доляри 5700—5720, одинки і двійки 0000—0000, нім. марки 11·00—11·20, сотки 10·60—10·70, дрібні 00·00—00·00, леї 3·300—34·00, дрібні 32·00-33·00, чеські корони 132·00—134·00, дрібні 130·00 до 132·00, австрійські тисячки новійшої емісії 600—650, старшої емісії 1600—1650, сотки новійшої емісії 60·00—65·00, стар. емісії 160·00 — 165·00, 50-коронівки 35·00—45·00, 20-коронівки 23—26, 10-коронівки 11—13, 1-ки і 2-ки 0·40—0·50, цар. рублі 5 сотки 150—155, сотки 150—170 25-рубл. 145—160, 10-ки рубл. 27·200—27·600, решта дрібних 0·70—0.85, думські тисячки 25·00—32·00, думські 250-рубл. 15.00 до 22·00. карбованці 1·00—2 80 гривни 4·00—8·00, франц. франки 450—460, фунти штер. 24800.—25800, шв. франки 1000·00—1050·00 Золото: 20-кор. 22.000—22.200, 20-фр. 21.500—21.600, 20-марківки 24·000—24·200, фунти шт. 22·200—Залога, спільника злочину Мацоха 22.300, 10-рубл. 27.000—27.500, дол. 5.550—5.600. Срібло: Австр. корони 435—444. 5-кор. 2300—2350, фльорени 1160—1180, рублі 1900—1920, копійки 9·80—10·00, амер. доляри 4800—5000, половинки і чвертки 4.600—4.850, кан. дол. 4.650—4.700, дрібні 4.450 - 4.450, леї 445—448.

НАДІСЛАНЕ.

ЗАЯВА.

Я, Володимир Могильницький, директор Товариства задаткового в Щирци, заявляю отсим, що зроблений мною д-р Евгенови Трешневському безпідставний закид немов той останний вносив на мене в р. 1912 чи то посередно, чи безпосередно до державної Прокураторії, що я поширював брошури: „Як судили Мирослава Січинського", не відповідає правді і був випливом вировадження мене в блуд і мого, з тої причини уроєння, за що я отсим щиро д-р Евгена Трешневського перепрашаю. Заразом зобовязуюся зложити в хосен „Українського захисту сиріт в Щирци" квоту 50.000 мп. 206 1—1

ОПОВІСТКИ.

Оповістка. По селах і містах Східної Галичини малопольські експозитури польської Дирекції обезпечень у Варшаві неправно і протизаконно втягають населення до примусової асекурації.

Виясняємо, що розпорядком Міністерства Скарбу з 29. червня 1922 примус асекураційний на терені Східної Галичини здержаний до часу, поки не будуть переведені вибори до Ради Надзірної. До того часу не вільно експозитурам польської Дирекції обезпечень заключати примусових обезпечень, ані втягати до тої роботи урядів громадських чи поліції. За те селянам вільно обезпечати своє майно, де їм захочеться. Не треба й пригадувати, що національним обовязком кождого Українця, що має ще необезпечені будинки, негайно обезпечити їх у свойому Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові, заки примус стане і у нас обовязувати, бо тоді було би вже за пізно. — *Дирекція Тов-а взаїм. обезпечень „ДНІСТЕР".* I. 1—3

Зверхність громади Черніїв п. Станиславів зложила в Адміністрації 7000 мп. на інтернованих з Великої України в Польщі а 3000 мп. на Пресовий фонд „Гром. Вістника" та кличе: Громаду Радче, Ганусівці і Ямницю. 1—1

Наше вінчання відбулося 29. липня ц. р. в Тернопол. Замість осібних цовідомлень — складаємо 2000 мп. на „Рідну Школу" і 1000 на „Голодних України". Олена з Ковальських і Володимир Гамалі. 207 1—1

Конкурс. Тов. „Українська Бесіда" у Львові розписує отсим конкурс на управителя Українського Народного Театру з речинцем до 15. серпня ц. р. включно. Письменні оферти вносити на руки Виділу. — *Д-р В. Кульчицький, А. Іванович.* 192 2—3

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

П. Остап Сорочан, пригадуюсь у відомій справі, Носик. 205 1—1

Хто знає щонебудь про **Петра Якібчука з Шешорів коло Пістиня,** жовніра австр. армії 19 п. кр. оборони від якого була посліднa вістка в 1916 р., зволить за зворотом коштів ласкаво повідомити його зажурену маму Анну Якібчук жінку Юрка Шкромнюка в Шешорах почта Пістинь. 212 1—3

Володимир Ілечко, околиця Катеринослава. Брате! Подай свою адресу на ріжні способи, чейже раз дійде. **Іван Ілечко,** асистент залізн. держ. Львів, вул. Анчевських ч. 10. 218 1—2

Дрібні оголошення.

Шпріть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Складайте жертви на Рідну Школу!

КОМПЛЕТНІ МЛИНСЬКІ УРЯДЖЕННЯ

як також поодинокі машини як вальці, каспри, лускарки, триєри і т. п. — Богатий вибір чеського, угорського і німецького каміння також ор. швайцарської ґази

170 3—3 поручає сейчас зі складу фірма

РІЗЕЛЬ, ШІБЕР і ФРІДЛЄНДЕР

склад каміння, машин і млинських приладів **Львів, Браєрівська 11 а, II. п.**

Позір купці і сільські крамниці!

Набувайте всі ґалянтерійні товарі в ГУРТІВНІМ СКЛАДІ

Н. і А. ПРЕЙСС

у ЛЬВОВІ, ПАСАЖ ФЕЛЛЄРІВ 4
XXIII вхід з вул. Леґіонів ч. 35. 1—3

Нові люде -- новий лад
РЕНОМОВАНУ КОНЦЕРТОВУ

каварню „РЕНЕСАНС“

- фахова, чесна Управа. -
Львів,
— ВУЛ. 3-ГО МАЯ Ч. 12. —

обіймають з днем 1. серпня 1922. дотеперішні працівники каварні „Варшава“ Пп. ІВАН ГУБЕР і ІВАН ҐУҐЕТ. — Щоденно концерт сальон. оркестри від год. 8. веч. Завше свіжі зимні і горячі страви. Найблагороднійші напитки. Обслуга швидка і в добрім тоні.
217 1—2 НОВА УПРАВА.

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від суботи дня 29. липня 1922. драму на 5 дій з прольоґом на основі відомого твору Юрія Жулавського п. з.

„Ійоля“

В головній ролі чаруюча драматична артистка варшавських театрів ГЗОВСЬКА і ГАЙДАРІВ.

Витяг з біляйсу

Товариства взаїмн. кред. „ДОБРОБИТ“

стов. зар. з обмеж. порукою в Ярославі за 1921 р.

Число членів 786.

Уділи	34 918·77 Мп.
Фонд резервовий	4.423 41 „
Спеціяльна рез. стр.	1.372·83 „
Разом	40.715 01 Мп.

РАХУНОК ЗИСКІВ І СТРАТ.

	Зиски:	Страти:
З рахунку відсотків	39.995·59 Мп.	
„ „ коштів завідування		24.508·73 Мп.
„ „ недвижимостий		739·29 „
„ „ движимостий		1·548·45 „
„ „ вартісних паперів за різницю на курсі		5.261·54 „
„ „ друків і книг		1.300·— „
Чистий зиск		6.637·58 „
Разом	39.995 59 Мп.	39.995·59 Мп.

Зиск розділено на Загальних Зборах дня 6. VII. 1922 як слідує:

На фонд резервовий	2000 Мп.
„ захоронку в Ярославі	2000 „
„ спеціяльну резерву страт	2637 „ 58 ф.
Разом	6637 „ 58 ф.

214 1—1

ДИРЕКЦІЯ.

Оповіщення

Товариство задаткове в КОМАРНІ

стовар. зареєстр. з необмеженою порукою.

Стан 31. грудня 1921.

Уділи	129.982·96 Мп.
Фонд резервовий	39.074·40 „

РАХУНОК ЗИСКУ І СТРАТ.

	Зиски:	Страти:
З рахунку відсоток	19.215·71 Мп.	
„ „ кошти завідування		13.546 57 Мп.
„ „ 1% амортиз. вл. дому		284·51 „
„ „ ріжних		05 „
Чистий зиск		5.384·58 Мп.

розділено в сей спосіб:

До фонду резервового 10% § 79 ст.	538·45 Мп.
На 5% дивіденду від уділів	4.116·25 „
До фонду диспозиц. (на добр. цілі)	729·88 Мп.

209 1—1

ДИРЕКЦІЯ.

Вулиця Кітлярська 6.

ЦЕНТРАЛЬНА парня і ванни

Вулиця Кітлярська 6.

ново зреконструовані та з комфортом на римський спосіб урядженi. 112 5—8

Відкрита щоденно осібно для жінок і мущин.

ЛЬВІВ, вулиця Кітлярська 6.

Дня 20. серпня 1922 о год. 2 згл. 3 попол. відбудуться в салі каси

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Української Каси госп. кред.

кооцер. зареєстр. з обмеж. порукою

в ДЕЛЯТИНІ.

З слідуючим порядком:

1) Отворення Зборів.
2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів.
3) Звіт Дирекції з діяльности і рах. за 1921 р.
4) Звіт Контрольної Комісії.
5) Вибір 2 членів Надзірної Ради на місце вильосованих.
6) Зміна цілого статута після взірця Кр. Союза Ревіз. для стов. кредитових по думці найновійшого закона з 29. X. 1920.
7) Внесення.

НАДЗІРНА РАДА.

211 1—1

ОПОВІЩЕННЯ.

Цим сповіщаю ВП. Громадянство, що при моїй балетовій трупі відкривається запис на **лекції по українському народн. танку.** Запис бажаючих слухати лекції провадиться щоденно у у Секретаря Школи в Народньому Домі (вул. Рутовського ч. 22, пом. У. Бесіди) 5—7 г. веч. Перші виклади відбудуться у вівторок 1. серпня о 7. г. веч.

Артист-балєтмайстер
157 3—3 **В. Авраменко.**

Вуглеве Бюро

- В. ТІҐЕР -

ЛЬВІВ, Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає замовлення на горішношлеський і краєвий вуголь найліпшої якости по конкуренційних цінах
159 з сейчасовою доставою. 3-5

ДО МІЩАН, КУПЦІВ, РЕМІСНИКІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ м. ЛЬВОВА!

МІЩАНСЬКИЙ РЕМІСНИЧО-ПРОМИСЛОВИЙ

Союз Кредитовий

У ЛЬВОВІ ВУЛ. РУСЬКА 3/I.

Се одинока Інституція, котра уділяє кредиту на найдогіднійших услівях своїм членам і **принимає вкладки щадничі, за котрі платить найвисші проценти після умови,** тож кождий свідомий міщанин, купець, реміснник чи промисловець міста Львова повинен стати членом своєї інституції і кождий зайвий його гріш повинен знайтися тільки в Інституції, котра
196 заступає його інтереси! 2—3

---

38 5—6

:: Ортопедично-механічне бандажове заведення ::

ІВАНА УГРИНА

у Львові, вул. Кохановського ч. 17.,

виконує лічничі ґорсети і ортопедичні прилади по найновійшим лікарським вказівкам, прямодержачі, штучні ноги і руки, спеціяльні пепукликові опаски і на обвислі черева (ляпаратомійні) суспензори, необхідні артикули для ужитку хорих і т. п.

ДРУКИ І ПЕЧАТКИ виготовлює гарно і дешево друкарня і фабрика печаток **І. ФРІДМАНА** у Львові, вул. Сикстуська ч. 4.

ШЕВСЬКА РОБІТНЯ

— СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ —

прийме сейчас вправленого

шевського челядника і прикравача

під добрими услівями. Зголошення з документами в Союзі Українських Інвалідів, Львів, вул. Руська 3, II. між 9—2 год.
XXI 1—6

УРЯДЖЕННЯ

млинів, тартаків, олієрень, машинових столярень та шлюсарень як рівнож инші промислові машини достарчує під користними услівями

Промислова Спілка

„ТОПАС“

сп. з обм. пор.

у ЛЬВОВІ, вул. Крашевського
884 **19 а, телефон 624.** 0—10

:: Купуйте бо дорожіє! ::

СУКНІ маркізетові	Мп.	7500
„ трикотові шовкові	„	14500
„ „ „ гафтов.	„	16000
„ „ „ комб.	„	18500
„ шовкові	„	32000
„ крепдешинові	„	39000
„ фулярдові	„	15000
„ воалеві	„	8500

ґазові панчохи в ріжних красках Мп. 2350

БЛЮЗКИ маркізетові Реверса	Мп.	4700
„ „ спортові	„	4300
„ „ жампери	„	4800
„ опалеві спортові	„	43 0
„ ґазові	„	87 0
„ крепдешинові	„	18500
„ зефірові	„	2900
„ полотняні	„	3300

поручає доки вистарчить запас XX 1—1

МАҐАЗИН „МАННЕРА“

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2. — — — П. Т. УРЯДНИЧКАМ ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

ЖАКЕТИ вовняні	Мп.	7500
„ „ віденські	„	10500
„ „ гафтовані	„	10 00
„ „ в паси	„	18000
„ „ плащі	„	15500
„ „ діточі	„	5300
„ шовкові в паси	„	32000
„ „ комбінов.	„	32800

Вовняні спідничини Мп. 3900

СОРОЧКИ шифонові	Мп.	1900
„ гафтовані	„	2400
„ батистові люксусові	„	5500
„	„	5900
Ґарнітури до виправ	„	2300
Комбінації	„	780
Станички шифонові	„	1300
Реформи трикотові	„	1900
„ шифонові		

---

1 ВОДЯНИЙ МЛИН о двох каміннях, добре положений, хата на дві рідні, став, 33 морґи сіножатей дешево на продаж.

1 БЕНЗИНОВИЙ МЛИН о двох каміннях, з дошок, бляхою критий, на годину меле 4 кірці, також і будинки, дешево на продаж. Зголошення: Посте рестанте ч 52, Нове Село к. Підволочиск.
216 1—1

ПОШУКУЮ приміщення для 2 учеників з IV. кл. гімн. (головне заведення), при інтеліґентній родині на цілий рік. Оплата в харчах або грошах після умови. о. Олекса Ґоцкий в Двірцях п. Мости великі. 210 1—1

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло“